

Vejledning om brugen af plantepas

Version 2
September
2019

Vejledning om brugen af plantepas

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2019

Foto: Henrik Jørskov Hansen
© Landbrugsstyrelsen

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN **978-87-7120-074-4**

Indhold

1.	Hvad kan du læse om i vejledningen	4
2.	Plantepas og plantesundhed	5
2.1	Hvad er et plantepas?	5
2.2	Hvilke planter og planteprodukter skal have plantepas på?	6
2.3	Hvornår må planterne få plantepas?	8
3.	Hvem må udstede plantepas?	8
3.1	Krav til operatøren og godkendelse af plantepas	9
4.	Hvordan skal plantepasset se ud?	10
4.1	Form og indhold	11
4.2	Plantepas og følgedokumentation	11
4.3	Plantepas og certificeringsmærker	11
5.	Hvor skal plantepasset placeres?	12
6.	Hvor længe skal dokumentation opbevares?	13
7.	Hvordan erstattes et plantepas?	13
8.	Lovgrundlag	13
	Bilag 1.Definitioner	15
	Bilag 2.Layout af plantepas	17

1. Hvad kan du læse om i vejledningen

I vejledningen beskriver vi de fremtidige regler for, hvornår planter, planteprodukter og andre objekter skal forsynes med plantepas, og hvilke krav og forpligtelser, der skal være opfyldt af dig og din virksomhed for at kunne udstede plantepas. Vi viser konkrete eksempler på, hvordan et plantepas skal se ud, og hvordan det kan kombineres med en certificeringsmærkeseddel.

I vejledningen bruges begrebet "planter" som samlebetegnelse for planter, plantedele, læggekartofler og frø, medmindre der står andet.

Vejledningen retter sig til følgende grupper af operatører

- Producenter (gartnerier, planteskoler, frøvirksomheder, læggekartoffelproducenter)
- Omsættere af planter til erhvervmæssig anvendelse
- Omsættere af planter til den endelige bruger (visse havecentre og andre detailbutikker, samt internetbutikker)
- Importører, som efterfølgende markedsfører det importerede i EU
- Sorterevirksomheder (læggekartofler) og andre operatører, som sælger, leverer eller på anden måde flytter planter, planteprodukter og andre objekter (f.x. jord og vækstmedier), der kan udgøre en plantesundhedsmæssig fare.

Du finder udvalgte definitioner i bilag 1.

Såfremt reglerne ændres, opdaterer vi vejledningen. Du kan følge med i ændringerne ved at abonnere på nyheder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside¹. Du kan finde den senest opdaterede vejledning på vores hjemmeside².

Vejledningen omfatter ikke brugen af leverandørdokumenter, idet markedsdirektiverne, der retter sig mod kvaliteten af plantematerialet, ikke ændres og praksis fastholdes.

Hvis du er i tvivl om reglerne, kan du kontakte:

Planter

Telefon 33 95 80 00

E-mail planter@lbst.dk

Vejledningen gælder fra 14. december 2019, hvor de nye regler om plantepas træder i kraft.

¹ Du kan abonnere på nyheder om planter her: <https://lbst.dk/abonner/>

² Du finder vores vejledninger her: <https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu/#c16101>

2. Plantepas og plantesundhed

Plantesundheden er meget vigtig for vores planteproduktion, skove, naturområder og beplantede områder og økosystemer i EU. Plantesundheden er truet af sygdomme og skadegørere, der er skadelige for planter og planteprodukter, og hvis risiko for indførsel til EU er stigende på grund af øget global handel og klimaændringer.

Med den nye plantesundhedsforordning, som skal anvendes fra den 14. december 2019³, øges fokus på at forebygge og bekæmpe spredning af disse skadegørere. Et af værktøjerne er en opstramning i brugen af plantepas.

Alle planter til plantning, som flyttes mellem virksomheder (fx fra gartneri til omsætter eller fra omsætter til detailbutik) skal være forsynet med et plantepas. I visse tilfælde skal planterne også følges af et plantepas helt ud til den endelige forbruger. Plantepasset viser, at planterne eller planteprodukterne er under officiel kontrol på produktionsstedet, og gør det muligt at spore dem tilbage til producenten. Det kan være afgørende for at kunne finde tilbage til smitekilden, hvis man finder en plante angrebet af en karantæneskadegører eller en reguleret ikke-karantæneskadegører (RNQP).

RNQP'ere er skadegørere, der forekommer på Unionens område og som hovedsageligt overføres via bestemte planter til plantning. Deres forekomst på de pågældende planter til plantning har uacceptable økonomiske konsekvenser for så vidt angår den påtænkte anvendelse.

Med den nye forordning skærpes kravene til, hvad der skal forsynes med plantepas. Der stilles også nye krav til plantepasset layout, så plantepasoplysningerne kan findes samlet ét sted og sporbarheden af sendinger øges. På plantepasset bliver der samtidig mulighed for supplerende at anvende nye sporbarhedsteknikker, som QR-koder og strejkoder.

2.1 Hvad er et plantepas?

Et plantepas er en officiel mærkeseddel, som viser, at planterne og planteprodukterne er underlagt officiel kontrol på produktionsstedet og fundet frie for EU-karantæneskadegørere og overholder tolerancerne for regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQP'ere). Lovgivningen lister omkring 250 karantæneskadegørere.

Plantepasset skal følge planter, planteprodukter og andre objekter, som flyttes mellem virksomheder inden for Unionens område. Den generelle regel er, at plantepasset bruges i alle de professionelle handelsled, men i visse tilfælde skal planterne også følges af plantepas helt ud til den endelige bruger. Salg til en anlægsgartner, en kirkegårdsgartner eller til en kommune, der planter det i en park opfattes også som salg til erhvervmæssig anvendelse.

³ Du finder Plantesundhedsforordningen 2016/3031 her: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R2031&from=EN>

2.2 Hvilke planter og planteprodukter skal have plantepas på?

Indtil den 14. december 2019 skal du følge de gældende regler. Dem finder du i henholdsvis Rådets direktiv 2000/29⁴, bekendtgørelse om planter og i vejledningen 'Mærkningskrav planter (plantepas og leverandørdokument)' på LBST.dk⁵ og i bekendtgørelse om avl m.v af kartofler⁶ og vejledningen om avl, sortering, mærkning og forsegling af læggekartofler til salg⁷.

Fra den 14. december 2019 ændres listen over planter og planteprodukter mm., der skal følges af et plantepas. Foruden at alle planter til plantning i de professionelle produktions- og handelsled bliver plantepaspligtige overføres de gældende krav til produkter, der er plantepaspligtige fra plantesundhedsdirektivet til den nye lovgivning. Derudover kopieres en række skadegørere fra markedsdirektiverne til listen over regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQPer), hvor værtsplanterne skal forsynes med plantepas.

Ændringerne vil især være store for frø og læggekartofler. På frøområdet videreføres de gældende plantepaskrav i en vis udstrækning, det gælder lucerne, bederoer, bønne, løg, tomat m.m. Men for nogle arter udvides plantepaskravet. Det gælder blandt andet for sædekorn, nogle olie- og spindplanter, en række grønsagsarter, samt for ægte kastanje.

For læggekartofler videreføres de gældende krav for markedsført læggemateriale. Derudover skal der fremover sættes plantepas på avl, der transporteres til anden sorterervirksomhed, end avlerens egen, med henblik på certificering, som nævnt i afsnit 4.2.

Du kan se listerne over planter og plantemateriale, der skal være forsynet med plantepas i bilag 13 og 14 til gennemførelsesforordningen til Plantesundhedsforordningen. Udkast til gennemførelsesforordningen med bilag er tilgængelig her:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1566373496644&uri=PI_COM:Ares\(2019\)5318433](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1566373496644&uri=PI_COM:Ares(2019)5318433).

Bilag 13. lister planter og plantemateriale, der skal være forsynet med plantepas ved flytning indenfor EU.

Bilag 14. lister planter og plantemateriale, der skal være forsynet med plantepas ved flytning til beskyttede zoner i EU.

Forordningen forventes vedtaget i oktober 2019.

Hvorvidt en plante skal forsynes med plantepas afhænger af, om der er tale om salg til erhvervmæssig anvendelse, salg til den endelige bruger eller salg over internettet, samt hvilken skadegører, den er værtsplante for. For de fleste plantearter er der kun krav om plantepas ved salg til erhvervmæssig anvendelse, men for visse plantearter skal planterne også følges af et plantepas ved salg til den endelige forbruger. Det kan skyldes, at de er værtsplanter for særligt alvorlige karantæneskadegørere eller at de skal sælges til lande/områder, der er beskyttede zoner for en given skadegører. Ved internethandel gælder kravene om plantepas også ved salg til den endelige forbruger.

I det følgende finder du en nærmere beskrivelse af, hvornår en plante skal forsynes med plantepas efter de nye regler.

Salg til erhvervmæssig anvendelse og videresalg:

Alle planter til plantning (inkl. færdigvarer og læggekartofler, men bortset fra frø) skal følges af et plantepas, når de flyttes mellem virksomheder (dvs. til erhvervmæssig anvendelse inkl. videresalg).

⁴ Du finder Rådets direktiv 2000/29 her: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=CELEX%3A32000L0029>

⁵ Du finder bekendtgørelse og vejledning her: <https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu/#c16101>

⁶ Du finder bekendtgørelse nr. 584 af 28. maj 2018 her: <https://lbst.dk/landbrug/planteavl/kartofler/lovgrundlag/>

⁷ Du finder vejledningen her: <https://lbst.dk/landbrug/planteavl/kartofler/vejledning/>

For en række frøarter (sædekorn, olie- og spindplanter, foderplante- og bederoefrø, samt grønsagsfrø) vil der også blive krav om plantepas.

Supplerende skal nogle planter, planteprodukter og andre objekter (inkl. visse frøarter), der også er listet i det gældende plantesundhedsdirektiv⁸, fortsat være forsynet med plantepas jævnfør de nye kommende regler, når de flyttes mellem virksomheder (til erhvervsmæssig anvendelse).

Se listen over plantepaspligtige arter i bilag 13 og 14 til gennemførelsesforordning til Plantesundhedsforordningen, se link herover.

Salg til den endelige forbruger til ikke-professionel anvendelse:

Visse planter og planteprodukter skal følges af plantepas helt ud til den endelige forbruger, både ved internetsalg og ved andet salg, da de kan være værtsplanter for særligt alvorlige skadegørere, der er omfattet af beskyttet zone bestemmelser eller hasteforanstaltninger i EU. De er i dag listet hhv. i det gældende plantesundhedsdirektiv⁴ og i de respektive hasteforanstaltninger for skadegørerne og bliver overført til ny EU-lovgivning med enkelte justeringer, jf. bilag 14 til gennemførelsesforordning, se link herover.

Salg over internettet:

Ved internethandel gælder som udgangspunkt de samme regler, som hvis planterne var til salg til erhvervsmæssig anvendelse, **også når de er til den endelige forbruger**, dvs. at alle leverede partier af planter, samt visse planteprodukter og andre objekter skal være forsynet med plantepas. Der er dog ikke krav om plantepas, hvis privatkunderne bestiller planterne online og derefter afhenter dem hos sælger eller underleverandør, eller hvis internetbutikken selv udbringer planterne og ikke benytter sig af fx et pakkefirma til levering.

Der er heller ikke krav om plantepas for frø (uanset art), der sælges til den endelige forbruger i små mængder og ikke er til erhvervsmæssig brug, med mindre det drejer sig om småpakninger, som internetbutikken har importeret.

Intern flytning i virksomheden:

Der kræves ikke plantepas ved flytning af planter, planteprodukter og andre objekter inden for og mellem anlæg, der tilhører den samme registrerede operatør (samme CVR-nummer).

Flytning mellem en virksomheds afdelinger i forskellige EU-medlemslande kræver plantepas.

Der forventes ikke at komme krav om plantepas ved kontraktavl af f.eks. frø, hvor frøet flyttes fra kontraktavler til frøvirksomhed, hvor frøet bliver rensat og sorteret og endelig certificeret.

Flytning mellem virksomheder:

Der kræves plantepas ved flytning af planter mellem virksomheder dvs. mellem anlæg, der tilhører forskellige registrerede operatører (forskellige CVR-numre). Det sikrer sporbarheden og dokumenterer, at planterne har været under plantesundhedskontrol og at kravene til plantesundhed er opfyldt.

Overgangsordning:

For planter, der er forsynet med plantepas og flyttet inden den 14. december 2019, er plantepassene fortsat gyldige indtil den 14. december 2023.

Du har mulighed for at tage det nye format i brug før 14. december 2019 og samtidig fastholde det gamle plantepas, dvs 2 mærkninger i en periode. Eller du kan alternativt tage det nye format i brug og uden for rammen tilføje de oplysninger, der er krav om i dag, men som ikke kræves efter den 14. december 2019. Det er eksempelvis "mængde" og "kontrolmyndighed". Bemærk dog, at ved kombination med certificeringmærke, skal disse oplysninger fortsat fremgå af certificeringmærket.

⁸ Kommissionens direktiv 2000/29 bilag 5A (og bilag 4A), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0029&from=EN>

For produkter, hvor nye eller ændrede krav til kontrol af plantesundhed under produktionen med henblik på udstedelse af plantepas, træder i kraft den 14. december 2019, vil de krav, som plantepasset attesterer opfyldt, ikke nødvendigvis være undersøgt. Det vil eksempelvis gælde for frø og læggekartofler, der mødes af nye krav til RNQP'ere. Der arbejdes i EU på en overgangsbestemmelse, der tillader at sætte plantepas på materiale, der opfyldte kravene til handel/flytning inden 14. december 2019. Bestemmelsen er endnu ikke vedtaget.

2.3 Hvornår må planterne få plantepas?

Et plantepas må kun udstedes af godkendte operatører, der under virksomhedernes daglige tilsyn har efterset, at det, de producerer og markedsfører, overholder kravene til frihed for karantæneskadegørere og regulerede ikke-karantæneskadegørere (eller overholder toleranceværdierne) samt eventuelle krav til beskyttede zoner, hvis operatøren leverer til disse. Der kan også være krav til produktionsstedet og de umiddelbare omgivelser. Landbrugsstyrelsen vil fortsat udføre officiel kontrol sideløbende med virksomhedens eget tilsyn. For læggekartofler, samt eventuelt frugtplanter og prydanter som ønskes certificeret, vil Landbrugsstyrelsen stadig udføre officiel kontrol med henblik på certificering af avlen.

For at du kan sikre dig, at kravene beskrevet i EU-lovgivningen er overholdt, skal din virksomhed råde over tilstrækkelige plantesundhedskompetencer hos de medarbejdere, der fører tilsyn, samt være godkendt til at udstede plantepas, se afsnit 3.

Plantepasset skal udstedes og sættes på handelsenheden, umiddelbart inden planterne flyttes.

I bilag 2-5 til gennemførelsesforordning til Plantesundhedsforordningen kan du se, hvilke krav der stilles, for at planter og plantemateriale må forsynes med et plantepas ved flytning indenfor EU og ved flytning til og indenfor beskyttede zoner i EU:

Bilag 2. Listen over karantæneskadegørere

Bilag 3. Listen over beskyttede zoner (pz) i EU og pz-karantæneskadegørere

Bilag 4. Listen over regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQPere) og de omfattede værtplanter

Bilag 5. De særlige krav, der skal sikre frihed for RNQPere på specifikke planter.

Bemærk for frugtplanter og vinplanter er de særlige krav beskrevet i markedsdirektiverne – ændringerne er endnu ikke vedtaget.

3. Hvem må udstede plantepas?

Virksomheder og personer, der har søgt om og har fået godkendelse af Landbrugsstyrelsen til at udstede plantepas, kan udstede og forsyne planter med plantepas. Plantepasset skal principgodkendes af styrelsen som en del af godkendelsesproceduren,

Hvis du ikke producerer, men alene videresælger planter mm, som skal forsynes med plantepas, skal du sørge for, at hver handelsenhed er forsynet med plantepas. Det betyder, at hvis du opdeler handelsenheder i to eller flere nye handelsenheder skal du udstede plantepas til hver af de nye handelsenheder. Alternativt skal du sørge for at få din leverandør til at forsyne de salgsklare enkelte handelsenheder med plantepas.

For at kunne udstede og forsyne planter med plantepas skal du opfylde en række krav (kompetencekrav), som beskrevet i kapitel 3.1. Kravene vil blive uddybet og offentliggjort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, når de er på plads.

3.1 Krav til operatøren og godkendelse af plantepas

Godkendelse

Den nye plantesundhedsforordning stiller krav til operatørers viden om skadegørere mm. og fastlægger kriterier, som skal opfyldes, for at operatører kan godkendes til at udstede plantepas⁹.

Hvis du allerede er godkendt til at udstede plantepas, vil du først skulle demonstrere, at du opfylder kompetencekravene i løbet af 2020.

Hvis du ikke har været godkendt til at udstede plantepas hidtil, skal du først tilegne dig de nødvendige operatørkompetencer, før du kan blive godkendt jf. underafsnittet "Operatørernes plantesundhedskompetencer og forpligtelse". Du ansøger om godkendelse ved at udfylde og indsende blanketten "Ansøgning om godkendelse af plantepas". Du finder blanketten på Landbrugsstyrelsens hjemmeside¹⁰.

Ansøgningen skal være vedlagt skitse af det plantepas-format, der skal anvendes fra 14. december 2019. Allerede registrerede plantepasudstedere skal også indsende et eksempel på det nye format af deres plantepas til planter@lbst.dk, så det kan bekræftes, at plantepasset overholder det nye format..

For læggekartofler forventes det at levendøren af software til tryk af det kombinerede plantepas-certificeringsmærke, sikrer Landbrugsstyrelsens godkendelse af formatet.

Det anbefales at indsende eksempel på det nye format i god tid inden den 14. december 2019 og **senest den 18. november 2019**, så eventuelle fejl kan rettes, inden det nye format træder i kraft.

Der vil være nye grupper af operatører, som bliver omfattet af kravene om plantepas, når listen over plantepaspligtige planter ændres. Listen udvides bl.a. med flere frøarter, samt alle planter til plantning solgt over internettet – også til den endelige forbruger. Dermed kan flere frøvirksomheder og internetbutikker få behov for at blive godkendt til at udstede plantepas og oparbejde plantesundhedskompetencer.

Operatørernes plantesundhedskompetencer og forpligtelser

For at Landbrugsstyrelsen kan godkende din virksomhed til at udstede plantepas, skal de medarbejdere, der betros til at udføre dagligt tilsyn og udstede plantepas være i besiddelse af den nødvendige viden om karantæneskadegørere, beskyttet zone-karantæneskadegørere og EU-regulerede ikke-karantæneskadegørere. De relevante medarbejdere skal have viden om tegn på forekomst, symptomer på skadegørere og midler til at forhindre forekomst og spredning. Derudover skal du have systemer og procedurer i virksomheden, der sikrer sporbarhed ved flytning af planter og planteprodukter, som det også er tilfældet i dag.

⁹ Det fremgår af plantesundhedsforordningens artikel 89. Du finder forordningen her: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R2031&from=PT>

¹⁰ Du finder blanketten på <https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu/#c28411>

Du skal sikre passende uddannelse af det personale, der er involveret i undersøgelser i forbindelse med udstedelse af plantepas, så de besidder den nødvendige viden til at kunne foretage disse undersøgelser¹¹.

Du skal også kunne dokumentere, at kravene til kompetencer i virksomheden er opfyldte, at den ansvarlige for plantepas i virksomheden har adgang til de nyeste regler på området og du skal have en handlingsplan i tilfælde af behov for at anmelde udbrud af karantæneskadegørere og RNQP planteskadegørere..

Du skal opbevare relevant dokumentation for undersøgelser for skadegørere og dokumentation i forhold til at sikre sporbarhed (se også afsnit 6).

Når kravene til plantesundhedskompetencer er endeligt beskrevet, vil Landbrugsstyrelsen orientere nærmere om det.

Landbrugsstyrelsen arbejder på at udarbejde et program, der dels gennemgår en række centrale emner i forhold til reglerne for plantepasudstedelsen og den praktiske håndtering, og munder ud i en elektronisk test. Det er målet, at kunne stille programmet til rådighed for dig på LBST.dk fra medio november. Dokumentation for at du har bestået testen vil indgå i baggrunden for at godkende dig som udsteder af plantepas.

Kontrol

Landbrugsstyrelsen gennemfører en risikobaseret kontrol, der er tilpasset din virksomheds aktiviteter. Vi kontrollerer din virksomhed minimum en gang om året, hvis du er godkendt til at udstede plantepas. Ved kontrollen vurderer vi også, om de nødvendige plantesundhedskompetencer er tilstede, og at kravene til dokumentation overholdes.

For nye arter af frø, der omfattes af krav om plantepas, jf. kapitel 2.2, vil der være tale om en ny risikobaseret officiel kontrol, der fokuserer på, at de særlige krav til skadegørere er opfyldt. Eksempelvis vil lucerne og en række grønsagsarter, hvor der er krav til at avlen er fri for en given skadegører, skulle officielt avlskontrolleres efter en risikovurdering.

4. Hvordan skal plantepasset se ud?

Med den nye plantesundhedsforordning får vi et mere ensartet og enkelt layout på plantepas. Der bliver krav om at plantepasset skal være forsynet med Unionens flag, og krav til hvilke oplysninger der skal være på plantepasset, rækkefølgen af oplysningerne og at oplysningerne i to af plantepastyperne (model A og B (uden certificeringsoplysninger) skal nummereres med et bogstav.

Med den nye ensretning af layout øges sporbarheden af sendinger. Samtidig får du mulighed for at anvende nye sporbarhedsteknikker som QR-koder og strejkoder på plantepasset¹².

4.1 Form og indhold

Plantepasset skal være rektangulært eller kvadratisk, og oplysningerne skal være indrammet eller stå tydeligt adskilt fra andre oplysninger på etiketten. Plantepasset skal være synligt, og det vil være op til virksomheden at vælge skriftstørrelse og -type, så længe det er læsbart og uudviskeligt.

Plantepasset skal være forsynet med Unionens flag:

Flaget skal være trykt i farve (blåt med gule stjerner) eller i sort-hvid med enten hvide stjerner på sort baggrund eller omvendt.

Du finder link til flaget her: https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/flag_da

I bilag 2 kan du se hvilke oplysninger plantepasset skal indeholde og du kan se modeller for, hvordan et plantepas kan udformes.

Hvis et parti er sammensat af flere delpartier, er det tilladt at angive flere botaniske navne på samme plantepas, så længe de krævede oplysninger kan relateres entydigt til de enkelte delpartier.

Ligeledes gælder, at for godkendt men endnu ikke certificeret avl af læggekartofler, der flyttes fra avler til sorterervirksomhed, er det tilladt at angive samtlige de høstnumre på ét plantepas, som transporten omfatter.

Planters skift af oprindelse

Planter kan skifte oprindelse fra udenlandske til danske, hvis de har været i aktiv vækst i den danske virksomhed i en given periode, så evt. skadegørere kan nå at udvikle symptomer og at Landbrugsstyrelsen har udført avlskontrol af planterne. Som hovedregel vil skift af oprindelse ikke kunne ske hurtigere end angivet her:

Planter dyrket i væksthus: 1 måned for urteagtige planter
3 måneder for træagtige planter (f.eks. citrus)
Planter dyrket på friland: 4 måneder

4.2 Plantepas og følgedokumentation

Plantepasset kan indgå som en del af følgesedlen, leverandørdokumentet eller anden dokumentation, der følger handelsenheden, **forudsat** plantepasformatet overholdes, er tydeligt afgrænset fra andre informationer **og** sidder på handelsenheden. Det er altså ikke tilstrækkeligt, at følgedokumentation med plantepas sendes og opbevares separat.

4.3 Plantepas og certificeringsmærker

For certificerede læggekartofler og arter af frø, som skal følges af et plantepas ved flytning, er det et krav, at plantepasset og EU-certificeringsmærkesedlen kombineres. Det samme gælder for certificerede planter. I bilag 2, del C og D, kan du se modeller for, hvordan plantepas og certificeringsmærkesedlen kan kombineres.

¹² Du finder Kommissionenes gennemførelsesforordning om formatspecifikationer for plantepasset her:

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2017/2313/oj?locale=da

Du skal være opmærksom på, at ved kombination af plantepasoplysninger og certificeringsoplysninger for frø, sædekorn og læggekartofler skal plantepasets farve svare til certificeringskategoriens farve, jævnfør de gældende regler for certificering af frø, sædekorn og læggekartofler. Farverne fremgår af bekendtgørelserne om handel med frø hhv. læggekartofler¹³. EU logoet på plantepasset skal enten være i EU's officielle flag-farver eller i sort/hvid.

Ved OECD certificering kan mærkesedlen ikke kombineres med plantepasset. Her skal plantepasset påsættes, som et separat plantepas. Det gælder også importeret frø mærket med OECD mærkesedler, hvor det medfølgende plantesundhedscertifikat skal erstattes af et plantepas ved handel i EU.

Ved flytning af avlskontrollerede læggekartofler som råvare fra en avler til en sorterevirksomhed, der ikke er avlens egen, skal avlen følges af et plantepas. Dette plantepas kan ikke være kombineret med et certificeringsmærke.

Bemærk at herkomstpligtigt materiale ikke er omfattet af kravet om kombination af plantepas og certificeringsoplysninger. Derfor skal de to sæt af oplysninger holdes adskilt og for selve plantepasset vælges formatet præsenteret i modellerne Del A eller Del B i Bilag 2.

5. Hvor skal plantepasset placeres?

Plantepasset skal anbringes på handelsenheden inden flytningen inden for Unionens område. Hvis planterne eller planteprodukterne flyttes i pakker, bundter, sække, containere, eller vogne eller andre beholdere, skal plantepasset sættes på pakkerne, bundterne eller beholderne. Når vogne og containere udgør en handelsenhed, kan plantepas følge transporten i transportens førerhus. Plantepasset skal udfyldes umiddelbart inden flytningen. For frø og læggekartofler gælder dog at enheden lukkes og forsegles i forbindelse med påsætning af plantepas og certificeringsmærke og opbevares inden flytning.

I tilfælde af at handelsenheden indeholder sammenplantninger eller enheder sammensat af den samme kombination af planter, kan alle de botaniske navne anføres i et og samme plantepas, der anbringes på sammenplantningen/enheden, forudsat sporbarheden er entydig for de nævnte botaniske navne.

Hvis der sælges eksempelvis hele bakker af blandinger af kaktus eller sukkulenter, vil det være tilladt at angive familie-navnet 'Cactaceae' / 'Crassulaceae'.

¹³ Du finder bekendtgørelserne her:

<https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/lovgrundlag/love-og-bekendtgørelser-om-froe-og-korn/>

<https://lbst.dk/landbrug/planteavl/kartofler/lovgrundlag/>

6. Hvor længe skal dokumentation opbevares?

Når du udsteder et plantepas, skal du opbevare dokumentation om følgende i minimum 3 år for at sikre sporbarheden:

1. Oplysninger om operatøren, som har leveret handelsenheden, hvis du ikke selv har produceret handelsenheden.
2. Oplysninger om den operatør, som du har leveret handelsenheden til.
3. De oplysninger, som plantepasset indeholder.

Opdeler du handelsenheder i to eller flere nye handelsenheder, skal du også gemme det oprindelige/erstattede plantepas eller gemme oplysningerne derfra i minimum 3 år.

Tilsvarende skal den dokumentation, du har fået i forbindelse med undersøgelser gemmes i 3 år. Det kan eksempelvis være resultatet af laboratorieanalyser, udtaget ved mistanke om karantæneskadegørere eller regulerede ikke-karantæneskadegørere.

Hvis plantepasset på en enhed ikke overholder kravene og ugyldiggøres, skal det fjernes fra enheden og det ugyldiggjorte plantepas eller oplysningerne på det opbevares i minimum 3 år.

For virksomheder, der ikke har behov for at udstede plantepas, men alene omsætter partier, der ikke skal splittes op og allerede er forsynet med plantepas, er det tilstrækkeligt at opbevare dokumentation for køb og salg (dvs. pkt. 1 og 2 herover).

7. Hvordan erstattes et plantepas?

Hvis en handelsenhed af plantepaspligtige planter, planteprodukter og andre objekter opdeles i to eller flere nye handelsenheder, skal du udstede et nyt plantepas for hver af de nye handelsenheder efter opdeling, forudsat at du overholder de sporbarhedskrav, der er beskrevet i afsnit 6 og at karakteristika for planterne etc. ikke har ændret sig.

Ved erstatning af plantepas skal du opbevare det erstattede plantepas eller indholdet heraf i mindst 3 år, som beskrevet herover.

8. Lovgrundlag

Vejledningens beskrivelse af kravene til plantepas har følgende hjemmel:

Plantesundhedsforordning 2016/3031 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R2031>: artikel 69 og artikel 78-95.

Krav til plantepasformat er beskrevet i <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CE-LEX%3A32017R2313>

Udkast til gennemførelsesforordningen til Plantesundhedsforordningen med bilag er tilgængelig her:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1566373496644&uri=PI_COM:Ares\(2019\)5318433](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1566373496644&uri=PI_COM:Ares(2019)5318433).

Forordningen forventes vedtaget i oktober 2019. Her kan du se, hvilke krav der stilles, for at planter og plantemateriale må forsynes med et plantepas ved flytning indenfor EU og ved flytning til og indenfor beskyttede zoner i EU, samt hvilke planter og plantemateriale, der er omfattet:

Bilag 2. Listen over karantæneskadegørere

Bilag 3. Listen over beskyttede zoner (pz) i EU og pz-karantæneskadegørere

Bilag 4. Listen over regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQPere) og de omfattede værtplanter

Bilag 5. De særlige krav, der skal sikre frihed for RNQPere på specifikke planter.

Bemærk for frugtplanter og vinplanter er de særlige krav beskrevet i bilag til markedsdirektiverne endnu ikke vedtaget.

Bilag 13 lister planter og plantemateriale, der skal være forsynet med plantepas ved flytning indenfor EU.

Bilag 14 lister planter og plantemateriale, der skal være forsynet med plantepas ved flytning til beskyttede zoner i EU.

For straf og sanktioner ved manglende efterlevelse af kravene henvises til de relevante bekendtgørelser¹⁴.

¹⁴ § 25 i bekendtgørelse om planter, §45 i bekendtgørelse om avl m.v af kartofler, §§ 54 og 55 i bekendtgørelse nr. 1393 om markfrø af 30. november 2018 og bekendtgørelse nr. 1394 om sædekorn af 30. november 2018, §§ 46 og 47 i bekendtgørelse nr. 1421 om grønsagsfrø af 30. november 2018 og § 21 i bekendtgørelse nr. 596 om skovfrø og –planter af 31. maj 2017.

Bilag 1. Definitioner

”Planter”: levende planter og følgende plantedele:

- a) Frø i botanisk forstand, bortset fra frø, som ikke er bestemt til brug til udsæd
- b) Frugter i botanisk forstand
- c) Grøntsager
- d) Rod- og stængelknolde, løg, jordstængler, rødder, grundstammer og stoloner
- e) Skud, stængler og udløbere
- f) Afskårne blomster
- g) Grene med eller uden løv
- h) Fældede træer med løv
- i) Blade, løv
- j) Plantevævskulturer, herunder cellekulturer, kimplasma, meristemer, kimæriske kloner og materiale produceret ved mikroformering
- k) Levende pollen og sporer
- l) Knopper, okuleringsmateriale, stiklinger, podekviste og podninger

”Planter til plantning”: planter, som er bestemt til at forblive plantet, blive plantet eller blive genplantet. Det omfatter eksempelvis også rullegræs, akvarieplanter og mos.

”Planteprodukter”: produkter af vegetabilsk oprindelse, som kan udgøre en risiko for spredning af karantæneskadegørere.

”Andet objekt”: materiale eller objekt, bortset fra planter og planteprodukter, med hvilket der kan indslæbes eller spredes skadegørere, fx jord eller vækstmedier.

”Registreret operatør”: en professionel operatør, der indfører eller flytter planter, planteprodukter og andre objekter for hvilke, der kræves et plantesundhedscertifikat eller et plantepas og er registreret hos Landbrugsstyrelsen med denne aktivitet.

Eksempel: Dette kan være en salgsorganisation, der omsætter/flytter planter i enheder, der allerede er korrekt mærket med plantepas, og ikke har brug for at udstede plantepas.

”Godkendt operatør”: En registreret operatør, som af Landbrugsstyrelsen er godkendt til at udstede plantepas.
Eksempel: Dette kan være en producent af planter eller en salgsorganisation, der har behov for at sætte plantepas på handelsenheder.

”Parti”: et antal enheder af samme vare, som er kendetegnet ved ensartethed med hensyn til sammensætning, oprindelse og andre relevante elementer,

”Handelsenhed”: den mindste kommercielle enhed eller anden brugbar enhed, der er anvendelig i det relevante afsætningsled, og som kan være en delmængde af eller et helt parti.

Eksempel: En handelsenhed kan være en hel container af æbletræer, der sælges til videredyrkning i en frugtplantage, eller det kan være et enkelt æbletræ, der sælges som en enhed i et havecenter.

”Endelig bruger”: enhver person, der ikke handler som led i sin handelsmæssige eller erhvervmæssige virksomhed, og som erhverver planter eller planteprodukter til eget brug.

Eksempel – Når en borger køber en plante til haven, er det til eget brug og borgeren er dermed den endelige bruger. En anlægsgartner, der køber planter til at anlægge en borgers have, gør det som led i sin handelsmæssige virksomhed og anlægsgartneren er dermed ikke en endelig bruger.

"Sporbarhedskode": en bogstav- tal- eller bogstav- og talkode, der identificerer en sending, et parti eller en handelsenhed, og som anvendes til sporbarhedsformål, herunder koder, der henviser til et parti, et hold, en serie, en produktionsdato eller dokumenter fra professionelle operatører.

"Beskyttede zoner": hvis en karantæneskadegører forekommer på Unionens område, men ikke forekommer på en medlemsstat område eller en del deraf og ikke er en EU-karantæneskadegører, kan Kommissionen efter anmodning fra medlemslandet anerkende dette medlemslands område eller en del deraf som en beskyttet zone (pz – protected zone) for den aktuelle beskyttede zone-karantæneskadegører. Hvis et andet medlemsland vil afsætte værtplanter til den beskyttede zone, skal det af plantepasset fremgå, at planterne opfylder kravene for indførsel i den beskyttede zone.

"Handlingsplan": *defineres senere*

"Egenkontrolsystem": *defineres senere.*

Bilag 2. Layout af plantepas

Tekniske specifikationer: Størrelse på plantepassene, anvendelse af kantlinje, elementernes størrelse i forhold til hinanden og de skrifttyper, der er anvendt i modellerne, er blot eksempler.

Unionens flag skal være trykt i farve eller sort-hvid med enten hvide stjerner på sort baggrund eller omvendt.

Link til EU-flaget: https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/flag_da

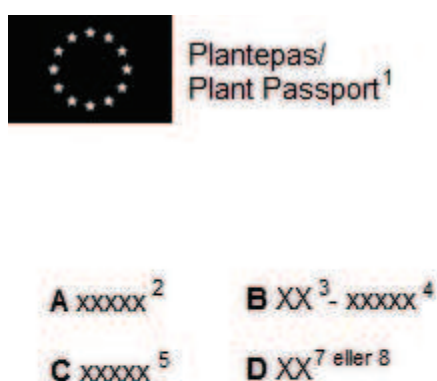
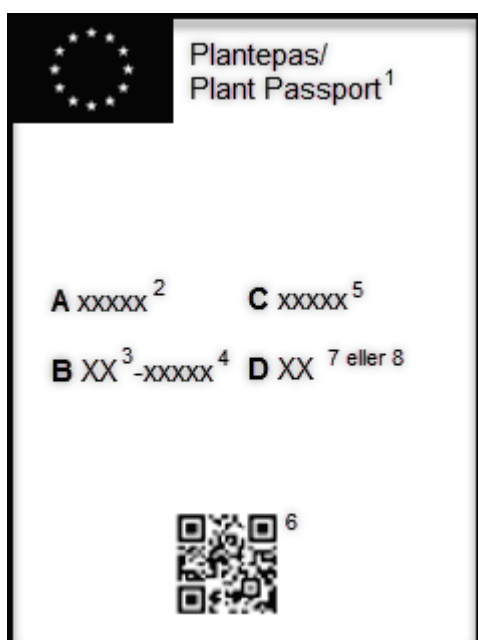
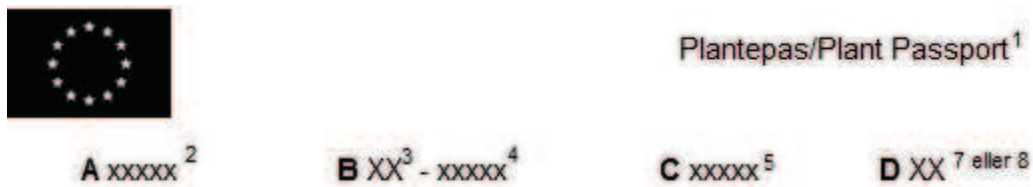
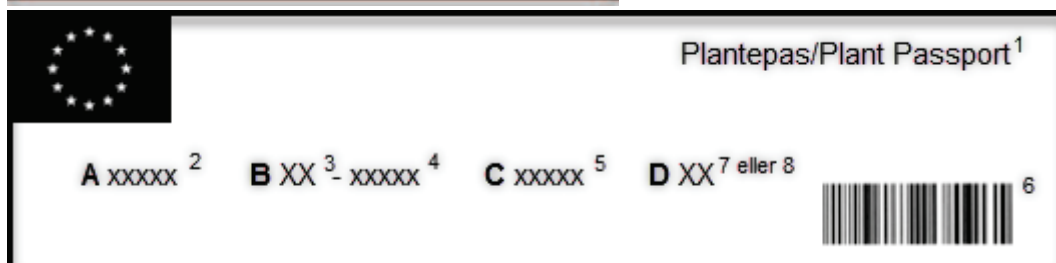
- 1) Ordene "Plantepas/Plant passport" på dansk og engelsk, adskilt af en skråstreg. Er plantepasset til en beskyttet zone, skal det i stedet indeholde ordene "Plantepas-PZ/Plant passport-PZ".
- 2) Botanisk(e) navn(e) (latinske navn(e) eller taksonomisk gruppe, eventuelt sortsnavn for den eller de pågældende planter eller planteprodukter. For andre objekter skal i givet fald navn angives. Denne oplysning skal angives med bogstavet "A" foran.
- 3) Medlemsstaten, hvor operatøren, som udsteder plantepasset, er registreret. Denne oplysning skal angives med bogstavet "B" foran.
- 4) Registreringsnummer for operatøren, som udsteder plantepasset.
- 5) Sporbarhedskode, som er en bogstav-, tal- eller bogstav- og talkode, der identificerer handelsenheden. Bemærk dog, at sporbarhedskoder ikke er et krav, hvis planterne er behandlet på en sådan måde, at de er klar til salg til den endelige forbruger uden yderligere behandling, og der samtidig ingen risici er for spredning af EU-karantæneskadegørere. Denne oplysning skal angives med bogstavet "C".
Der stilles indtil videre ikke krav om sporbarhedskode på planter til den endelige bruger i beskyttede zoner, men en gennemførelsesretsakt er under drøftelse, hvor det muligvis bliver et krav på visse planter.
- 6) Hvis man ønsker det: strekkode, QR-kode, hologram eller chip, som supplement til sporbarhedskoden. Denne oplysning skal angives med bogstavet "C" foran.
- 7) Oprindelsesmedlemsstaten/-erne. Denne oplysning skal angives med bogstavet "D"*.
- 8) Har planterne, planteproduktet eller andet objekt oprindelse i et tredjeland, skal oprindelsestredjelandet i stedet angives med bogstavet "D" foran*.
- 9) Er plantepasset til en beskyttet zone, skal videnskabeligt navn eller kode for den eller de beskyttede zone-skadegørere angives.¹⁵
- 10) De krævede oplysninger i forhold til certificeringsordningen (fastlagt i de enkelte markedsdirektiver for formeringsmateriale af såsæd og læggekartofler, olie- og spindplanter, foder- og bederoefrø, vinplanter og frugtplanter-det omfatter ikke herkomstpligtigt materiale).

Ovennævnte nummering benyttes på de plantepas, der ikke er kombineret med certificeringsmærkesedler, se eksemplerne i det følgende.

*Planter kan skifte oprindelse, hvis de har været dyrket i en anden virksomhed i en længere periode og været udsat for planteskadegørere/sygdomme her. Læs mere i afsnit 4.1

¹⁵ Koden kan enten referere til EPPOs skadegørerkoder, der kan findes ved at slå op på EPPOs lister over A1 og A2 planteskadegørere på dette link: https://www.eppo.int/ACTIVITIES/quarantine_activities. Alternativt kan der anvendes en kode med reference til skadegørerens placering i EU-lovgivningen.

DEL A: Modeller til plantepas til flytning inden for Unionens område

A xxxxx²

B XX³ - xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ eller 8

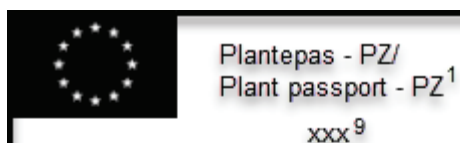
A xxxxx²

B XX³ - xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ eller 8

DEL B: Modeller til plantepas til brug ved indførsel og flytning inden for beskyttet zone

A xxxxx²

B XX³ - xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ eller 8

A xxxxx²

B XX³ - xxxxx⁴

C ^{5, 6}

D XX⁷ eller 8

Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ¹
xxx⁹

A xxxxx²

B XX³ - xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ eller 8

Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ ¹
xxx ⁹

A xxxxx ² **B** XX ³ - xxxxx ⁴ **C** xxxxx ⁵ **D** XX ⁷ eller ⁸

Plantepas - PZ/
Plant Passport - PZ
xxx ⁹

A xxxxx ² **B** XX ³ - xxxxx ⁴
C xxxxx ⁵ **D** XX ⁷ eller ⁸

Plantepas - PZ/
Plant Passport - PZ
xxx ⁹

A xxxxx ² **C** xxxxx ⁵
B XX ³ - xxxxx ⁴ **D** XX ⁷ eller ⁸

 ⁶

Plantepas - PZ/
Plant
Passport - PZ ¹
xxx ⁹

A xxxxx ²
B XX ³ - xxxxx ⁴
C xxxxx ⁵
D XX ⁷ eller ⁸

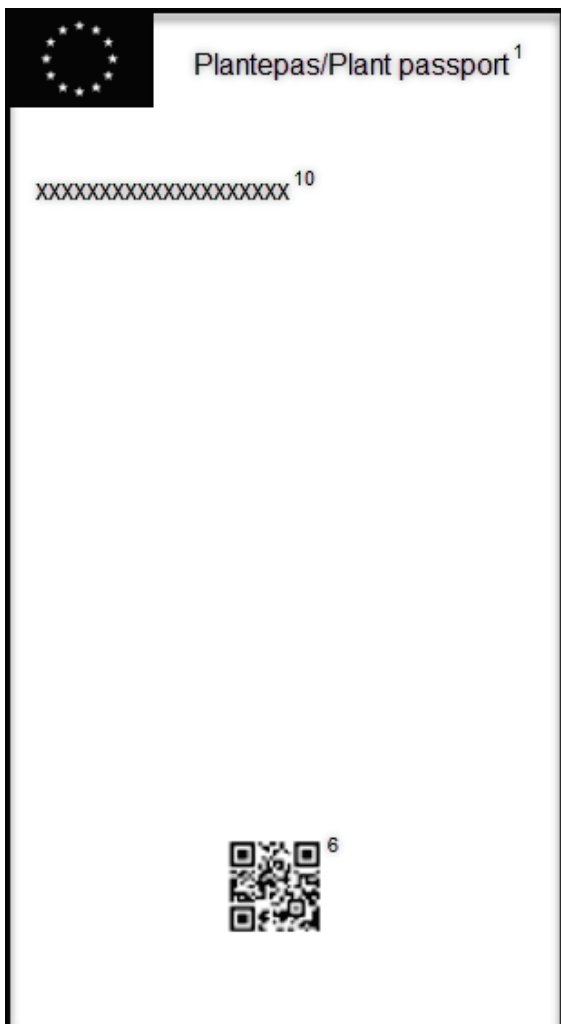

Plantepas - PZ/
Plant
Passport - PZ ¹
xxx ⁹

A xxxxx ²
B XX ³ - xxxxx ⁴
C xxxxx ⁵
D XX ⁷ eller ⁸

 ⁶

DEL D: Modeller til plantepas til brug ved indførsel og flytning inden for en beskyttet zone kombineret med certificeringsmærke

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk